

og at dette Udvalg da havde kunnet udarbejde et Forslag, som nærmest var blevet baseret paa det Grundrids, der var antydet i den af Landstinget forrige Aar vedtagne motiverede Dagsorden. Da Tiden imidlertid var saa langt fremrykket, maatte vi stemme imod et Udvalgs Nedsættelse, da vi ikke ønskede, at Sagen nu skulde standses; vi tænkte, at det vilde være meget beklageligt, om denne Sag, der 3die Gang ligger for os, nu skulde standses her, navnlig efter hvad der passerede forrige Aar. Vi have altsaa under disse Omstændigheder ikke kunnet finde nogen anden Udvei til at fremme Sagen, end at stille de foreliggende Endringsforslag, hvoraf det vil sees, at vi hylde Frivilligheden. Frivillige Overenskomster ansee vi for det Bedste og Fortrinligste med Hensyn til denne Sags endelige Afgjørelse; men ligesaa vist som vi ansee dette som det bedste, ligesaa vist antage vi og, at, dersom Sagen nu blev standsset, og der ikke mere blev Tale om nogen Lovslov, vilde Frivilligheden tabe sig mere og mere. Vi have derfor troet, at, hvor Frivillighed med Hensyn til Salg af Fæstegods har Fremgang, bør man ikke gribe forstyrrende ind ved nogen Lovslov, men at, naar det ikke vilde gaae, burde Lovslov ikke være udelukket. Efterat jeg nu har havt den Ære at udtale dette paa samtlige Forslagsstilleres Vegne, skal jeg tillade mig i al Korthed at omtale min personlige Stilling til nærværende Forslag. Jeg har havt den Ære de 2 Gange, der har været nedsat Udvalg i denne Sag, at blive valgt til Medlem af dem. Hvad der passerede sidste Gang, skal jeg ikke omtale, da det staaer saa klart for Thingets Grundring. Derimod skal jeg tillade mig at omtale min Virksomhed i det første Udvalg, som vil vise sig ganske at være i Samklang med, hvad nu saamange andre af Thingets Medlemmer have sluttet sig om. Det var den Gang meget vanskeligt at tænke paa nogen Overenskomst, Partierne stode den Gang langt skarper mod hinanden end nu. Det var mig derfor ikke muligt i Udvalget, og naturligtvis endnu mindre i Thinget selv, at foreslaae nogen Endring, der kunde have bevirket Lovens Fremgang i den Retning, som vi nu have tilladt os at foreslaae;

jeg blev derimod enig med flere af Medlemmerne i dette Udvalg om at stille Forslag om, at Sagen skulde ikke pludselig afgjøres, men at der endnu skulde gives Tid til saameget som muligt at fremme Overenskomster, og til den Ende var der foreslaaet, at Regering og Rigsdag i Forening skulde udnævne Reglingscommissioner, der i en Række af Aar skulde forsøge at fremme Frivilligheden, og at man derimod skulde udsætte at give endelige Bestemmelser angaaende Lovsloven. Jeg havde ikke alene til Hensigt dermed at fremme Frivillighed, men jeg havde ogsaa til Hensigt dermed, og det var, hvad jeg dengang udtalte ved Sagens Behandling, mit inderligste Ønske, at Landets større Godsieiere vilde træde til og tage Sagen i deres Haand, og at de vilde komme til at indsee, at det var nærmest dem, der skulde stræbe efter at ordne Sagen, og Tiden har vist, at, hvor der er gjort Skridt — som det i den senere Tid her i Rigsdagen har været meget glædeligt at være Vidne til — har der ogsaa fundet Imødekommen Sted. Jeg havde den Glæde, nogen Tid efter at jeg havde udtalt dette — og jeg udtalte det ikke alene offentligt, men ogsaa i mange private Kredse, — at en intelligent større Godsieier, som da var bleven valgt til Medlem af Folkethinget, udgav en lille Brochure af politisk Indhold, hvori han udtalte som sin Overbeviisning, at det nu ikke længere gik an, at de formaende Mænd i Landet, og navnlig de større Godsieiere, som havde Ære og Intelligents til at fremme Reformen, længere holdt sig tilbage, men at de, naar det forlangtes, burde træde til og forsøge paa at tage Sagen i deres Haand, da de derved vilde kunne vinde Meget og undgaae mange Bestemmelser, som snarere vilde gaae ud over dem og gaae dem mere imod, end Tilfældet vilde blive, naar de selv tiltraadte de Reformen, som man forlanger. Jeg maa høiligt beklage, at denne Mand netop nu har opgivet ikke alene sin Stilling i Folkethinget, men ogsaa at føre denne vigtige Sag videre. Jeg troer ikke alene paa egne, men tillige paa Medforslagsstilleres Vegne at turde udtale, at det er vor Overbeviisning, at den nuværende Regering ikke ønsker, at denne Sag aldeles skal døe hen. Vi troe, saavidt vi